

PLATFORMA EDUKACIJE

u

**Javnom poduzeću “Elektroprivreda hrvatske zajednice
Herceg Bosne”, d.d. Mostar**

Platformu edukacije čiji je sastavni dio Program edukacije u JP "Elektroprivreda HZHB" d.d. Mostar usvojio je Nadzorni odbor Društva na sjednici od 30.8.2006. godine.

PLATFORMA EDUKACIJE

u

**Javnom poduzeću “Elektroprivreda hrvatske zajednice
Herceg Bosne”, d.d. Mostar**

Novi izazovi koji se postavljaju pred elektroprivrede, kao što su: sustavi upravljanja kvalitetom, okolišem, zdravljem i sigurnošću, restrukturiranje, korištenje novih tehnologija, te odgovori na nove ekonomske, pravne i druge zahtjeve, traže od djelatnika Javnog poduzeća “Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne”, d.d. Mostar (JP EP HZHB) edukaciju, planiranu i baziranu na potrebama poduzeća. Edukacija se provodi sukladno prihvaćenom akcijskom planu baziranom na ciljevima edukacije, ciljnim skupinama i programima. Akcijski plan edukacije treba pružiti Upravi mogućnost upravljanja znanjem unutar poduzeća, te temelj za rješavanje strateških i operativnih zadaća poduzeća.

Da bi se ostvarili postavljeni ciljevi razvoja poduzeća, neophodno je postaviti plan potpore uspješnoga rada poduzeća u okviru njegovih ljudskih potencijala. Taj plan potpore obuhvća sljedeće karakteristike:

- bolje razumijevanje sadašnje situacije poduzeća i okruženja u kojem ono djeluje,
- održavanje znanja i njegov prijenos između djelatnika,
- strategija primanja i poboljšanja procesa primanja novih djelatnika,

- poboljšanje suradnje između djelatnika,
- obnavljanje suradnika,
- upravljanje nadležnostima,
- omogućavanje fleksibilnih, relevantnih i odgovornih programa edukacije,
- izlaganje djelatnika poduzeća izazovima i prilikama u radu elektroprivrede,
- građenje brzoga i učinkovitoga programa odziva na nove tehnologije i sustave upravljanja glede tehničkih, financijskih, pravnih i drugih obveza.

Situacija zapošljavanja potpuno je drugačija glede prošlih desetljeća. Posebice se to odnosi na elektroprivrede koje posljednjih godina doživljavaju važne tehničke i ekonomske promjene. Broj subjekata na polju električne energije također se povećao. U takvom poslovnom okruženju traži se od djelatnika fleksibilnost glede radnih zadataka, vremena rada i dinamike djelovanja. Kako bi se odgovorilo na takve zadatke djelatnici moraju biti opremljeni adekvatnim znanjima koje trebaju steći kroz kontinuiranu edukaciju odnosno proces cijelo životnoga učenja.

U takvom okruženju posebice je važno odrediti ona radna mjesta koja svojom pozicijom unutar poduzeća mogu imati veliki rizik djelovanja i imati znatan utjecaj na uspješan rad poduzeća. Posebice je važno inicirati na edukaciju djelatnike kroz stvaranje atmosfere mentalne gipkosti, držanja okrenutog k rezultatima rada i dinamici djelovanja, sposobnosti adaptiranja, interpersonalnoj i skupnoj komunikaciji, te samopouzdanosti.

Važan čimbenik upravljanja ljudskim resursima obuhvaća potrebu zadržavanja djelatnika u poduzeću i njihovu motivaciju. Kako bi zadržali interes djelatnika u poduzeću potrebno je uložiti bitan napor na zadacima njihove edukacije, kako bi bili prepoznatljiviji na

svojim pozicijama, u svojoj komunikaciji s radnim okolišem, timskom radu i kvaliteti rada.

Cilj različitih programa edukacije djelatnika JP EP HZHB jeste naglasiti i zaštititi konkurentnost poduzeća, razvojem ljudskih potencijala kroz njihovo angažiranje na razvoju već prihvaćenih sposobnosti i znanja. Interes djelatnika u procesima edukacije jeste zaštita vlastitih interesa, istodobno jačajući javne interese.

Zadatak Uprave poduzeća je osigurati i financijske, prostorne i druge preduvjete za realiziranje programa edukacije. Svrishodnost osiguranja preduvjeta za edukaciju djelatnika poduzeća reflektira se kroz sljedeće:

- proizvođenje znanja za razumijevanje, djelovanje i rješavanje problema konkretnoga radnog mjesta,
- procjena, razvoj i implementacija razvojnih programa poticanih najboljom praksom i rezultatima internih i eksternih istraživanja,
- razmjena informacija na takav način da se razvijaju pozitivni utjecaji konkurencije i izvrsnosti.

Veliki dio posla edukacije može se postići vlastitim snagama poduzeća stvaranjem interne mreže eksperata. Ova je mreža temelj baze znanja poduzeća koja mora biti dokumentirana i smještena u bazu podataka (elektronska baza podataka i knjižnica), koja je dostupna djelatnicima u fazi njihove edukacije i treninga. Svrha ove baze znanja je:

- kapitaliziranje akumuliranoga znanja unutar poduzeća,
- razmjena znanja između eksperata iz različitih polja djelovanja,
- treniranje novih djelatnika.

Ono što se ne može postići vlastitim snagama glede usvajanja novih i osvježenja starih znanja treba se nadoknaditi angažiranjem

vanjskih eksperata i edukacijskih kuća specifičnih znanja. U tim slučajevima izabirati edukacijske kuće, te tvrtke proizvođače opreme, koje mogu certificirati djelatnike na kraju procesa edukacije (treninga i obuke).

Važan aspekt procesa edukacije u poduzeću jeste upravljanje znanjem, što je bitan dio strategije obrazovanja djelatnika JP EP HZHB. Sastavni dio upravljanja znanjem jeste korištenje, zadržavanje i vrednovanje intelektualne svojine koja postaje imovinom poduzeća i dio procesa poslovanja. Upravljanje znanjem obuhvaća:

- skupljanje znanja,
- pristup bazi znanja i razmjena znanja i
- korištenje znanja.

Formirana baza znanja poduzeća obuhvaća različita znanstveno-stručna polja koja se kontinuirano moraju održavati kroz:

- podizanje kvalitete znanja i promociju skupljanja i kreacije znanja,
- motivaciju djelatnika za učenjem, skupljanjem znanja i arhiviranjem znanja, te njegovim korištenjem.

Znanstveno-stručna polja trebaju biti grupirana u menadžerske, tehničko-tehnološke, financijsko-računovodstvene, pravne, komunikacijske i druge posebne cjeline. Znanja ovih polja moraju biti arhivirana na jedno mjesto, odakle ih djelatnici poduzeća mogu koristiti u različitoj medijskoj formi (e-mail, preslici, fax, telefon, iznajmljivanje, CD, knjige, časopisi, članci, projekti, itd.).

Potrebe, programi i dinamika realizacije edukacije u JP EP HZHB je briga Nadzornoga odbora i Uprave poduzeća, koji će kroz svoje naputke i zaključke upravljati procesom edukacije i bazom znanja poduzeća.

PROGRAM EDUKACIJE

I. MENADŽERSKI SEMINARI

1. TOP MENADŽMENT

CILJ: Stjecanje znanja i vještina za poboljšanje poslovanja i upravljanja poduzećem.

CILJNA SKUPINA: Viši menadžeri.

PROGRAMI:

1. Upravljanje sustavom kvalitete, okoliša, zdravlja i sigurnosti
2. Menadžment (upravljanje) poduzećem:
  - strateško upravljanje poduzećem,
  - upravljanje financijama,
  - upravljanje ljudskim potencijalima i
  - upravljanje procesima rada
3. Upravljanje komuniciranjem
  - interna,
  - eksterna,
  - interpersonalna,
  - skupna i
  - masovna
4. Korporativna kultura
  - etika,
  - motivacija,
  - organizacija i
  - drugo

2. SREDNJI I LINIJSKI MENADŽMENT

CILJ: Stjecanje znanja za poboljšanje poslovanja i upravljanje dijelovima poduzeća.

CILJNA SKUPINA: Srednji i linijski menadžeri.

PROGRAMI:

1. Operativno upravljanje dijelovima poduzeća:
  - financije,
  - ljudski potencijali,
  - procesi rada i kontrole i
  - planiranje
2. Proces komunikiranja
  - interna,
  - eksterna,
  - povratna,
  - interpersonalna,
  - skupna i
  - masovna
3. Korporativna kultura
  - etika,
  - motivacija,
  - organizacija i
  - drugo

II. TEHNIČKO-TEHNOLOŠKI SEMINARI

1. VODITELJI RADOVA

CILJ: Upoznati voditelje radova s propisima i njihovom ulogom u procesu rada i održavanja postrojenja na siguran način

CILJNA SKUPINA: Voditelji radova

PROGRAM:

1. Propisi i standardi za rad i održavanje

2. UKLOPNIČARI

CILJ: Stjecanje i obnova znanja za posluživanje niskonaponskih (NN), srednjonaponskih (SN) i visokonaponskih (VN) postrojenja.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici koji izvodi rasklopne postupke u električnim postrojenjima.

PROGRAM:

1. Elektroenergetska postrojenja
  - mjerenja i zaštita,
  - pogon i upravljanje u mreži 35 kV, 10 kV i 0,4 kV,
  - upravljanje u postrojenju 35/10 kV,
  - temeljni postupci pri intervenciji,
  - zaštita na radu i
  - praktični postupci u TS 35/10 kV i 10/0,4 kV

3. DISPEČERI ELEKTRIČNE ENERGIJE

CILJ: Stjecanje i obnova znanja za nadgledanje i upravljanje NN, SN i VN postrojenja.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici odjela koji nadgledaju prijenos električne energije te s njom manipuliraju.

PROGRAM:

1. Poslovi dispečera

- praksa s uklopničarima,
- elektroenergetske mreže,
- zaštita i upravljanje u elektroenergetskim mrežama,
- sustavi daljinskog vođenja,
- rad pod naponom,
- zaštita na radu i
- seminarski rad

4. ELEKTROENERGETSKI TEHNIČAR

CILJ: Stjecanje i obnova znanja za montažu i demontažu električnih brojila i uklopnih satova, te poznavanje karakteristika različitih tipova električnih brojila i uklopnih satova. Stjecanje i obnova znanja o mjerenju i ispitivanju u elektroenergetskim mrežama prije puštanja postrojenja u pogon ili u slučaju kvara, ispitivanje relejne zaštite i sl.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici koji rade na ugradnji, izmjeni i održavanju brojila za mjerenje utrošene električne energije. Djelatnici koji rade na mjerenju i ispitivanju u elektroenergetskim mrežama prije puštanja postrojenja u pogon ili u slučaju kvara, na ispitivanju relejne zaštite i sl.

PROGRAM:

1. Mjerno-obračunski sklopovi:

- osnove elektrotehnike,
- energija, snaga, mjerenje,
- mjerni uređaji (brojila električne energije i uklopni satovi),
- pogreške mjerenja i određivanje faktora korekcije,
- ispitivanje obračunskih mjernih uređaja na mjestu ugradnje,
- rad pod naponom: Uvjeti koji se odnose na radove pod naponom na unutarnjoj opremi
- seminarski rad,
- zaštita na radu i
- praktičan rad

2. Mjerno-regulacijski sklopovi:

- osnove elektrotehnike,
- mjerni uređaji za ispitivanje,
- mjerni transformatori,
- izbor mjernih uređaja i spojeva,
- ispitivanje mjernih uređaja,
- karakteristike distributivnih mreža,
- rad pod naponom: Uvjeti koji se odnose na ispitivanja i mjerenja pod naponom,
- mjerenja i ispitivanja u NN mrežama,
- mjerenja i ispitivanja u SN mrežama,
- mjerenja i ispitivanja na NN i SN kabelima,
- seminarski rad,
- zaštita na radu i
- praktičan rad

5. MONTERI

CILJ: Stjecanje i obnova znanja za održavanje i izgradnju nadzemnih NN mreža.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici koji rade na poslovima održavanja i izgradnje nadzemnih NN mreža.

PROGRAM:

1. Elektroenergetska postrojenja
  - elementi SN i NN razvoda u TS,
  - oprema TS 35/10 i 10/0,4 kV/kV, odnosno, 20 i 0,4 kV naponske razine,
  - elektroenergetske mreže SN i NN,
  - oprema zračne mreže,
  - stupovi i njihovo postavljanje,
  - dopušteni razmaci, prijelazi i približavanje nadzemnih vodova raznim objektima,
  - odvodnici prenapona,
  - sigurnosni uređaji za rad na vodovima niskog napona,
  - zaštita na radu i
  - praktičan rad

6. RUKOVATELJI AUTODIZALICOM

CILJ: Stjecanja i obnova znanja za rukovanje autodizalicom.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici koji izvode utovar i prijenos tereta, te održavaju autodizalice.

PROGRAM:

1. Tehnologija rukovanja autodizalicom,
  - tehnološke karakteristike autodizalica,
  - osnovni dijelovi autodizalica i namjena,
  - rukovanje autodizalicom i teretom koji se prenosi,
  - zaštita na radu i
  - praktičan rad

7. RUKOVATELJI HIDRAULIČKOM PLATFORMOM

CILJ: Stjecanje i obnova znanja za rukovanje hidrauličkom platformom.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici koji podižu radnu platformu na visinu dohvata ruke platforme radnika s potrebnim alatom i materijalom, te održavaju hidrauličku platformu.

PROGRAM:

1. tehnologija rukovanja hidrauličkom platformom
  - osnove mehanike,
  - osnove hidraulike,
  - konstrukcija platforme,
  - rad na visini,
  - održavanje sredstava rada i materijali za podmazivanje,
  - zaštita na radu i
  - praktičan rad

8. SEMINAR ZA KABELSKE MREŽE

CILJ: Stjecanje i obnova znanja koja se koriste u kabelskoj tehnici, uz praktičan rad s novim materijalima.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici koji rade na kabelskim mrežama.

PROGRAM:

1. Kabelske mreže:

- umrežavanje polimera, postupak i svojstva materijala,
- konstrukcije i izvedbe energetskih kabela izoliranih papirom ili umjetnom masom,
- spojna i ovjesna oprema za NN mreže s izoliranim vodičima u snopu (ELKALEX),
- metaloksidni odvodnici prenapona u NN i SN distributivnim mrežama,
- alati i oprema potrebna za montažu toplioskupljajućega kabelskog pribora,
- označavanje kabela,
- vrste kabela i njihovo područje upotrebe,
- energetski kabela za napone do 35 kV,
- kabelske glave za unutarnju montažu,
- kabelske glave za vanjsku montažu,
- kabelske spojnice,
- polaganje kabela,
- ispitivanje kabela,
- uzemljenje kabelskih postrojenja i
- praktičan rad na izradi raznih tipova spojnica

9. SEMINAR ZA NADZEMNE MREŽE

CILJ: Stjecanje i obnova znanja koja se koriste u nadzemnim mrežama NN i SN.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici koji rade na izvođenju poslova na nadzemnim mrežama NN i SN.

PROGRAM:

1. Nadzemne mreže NN

- nadzemni vodovi niskog napona,
- vodiči, izolatori, nosači izolatora i učvršćenje izolatora,
- dopušteni razmaci, prijelazi i približavanje nadzemnih vodova raznim objektima,
- stupovi i njihovo postavljanje,
- odvodnici prenapona,
- polaganje, provjesi i spajanje vodiča,
- samonosivi kabelski snop (SKS) i
- kućni priključci

2. Nadzemne mreže SN

- vodiči i zaštitna užad,
- stupovi,
- izolatori, nosači i ovjesni pribor,
- provjesi, sigurnosni razmaci, prijelazi i približavanje raznim objektima,
- primjeri iz prakse (program ECART),
  - proračun opterećenja vodiča,
  - proračun opterećenja izolatora i
  - moguća odmicanja vodiča na temelju proračuna
- uzemljenje,

- montaža nadzemnih vodova,
- pogon i održavanje nadzemnih vodova i
- sigurnosni uređaji za rad na nadzemnim vodovima

10. SEMINAR ZA MJERNO-OBRAČUNSKU OPREMU

CILJ: Stjecanje i obnova znanja za djelatnike koji rade sa mjerno-obračunskom opremom.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici koji rade s mjerno-obračunskom opremom.

PROGRAM:

1. Električna mjerenja
  - mjerenja u elektroenergetskim postrojenjima,
  - naponski i strujni mjerni transformatori,
  - mjerenje uzemljenja,
  - otkrivanje kvara na kabelima i
  - praktičan rad s raznim tipovima mjernih uređaja
2. Mjerenja na primopredajnim mjestima svih naponskih razina
  - naponski i strujni mjerni transformatori,
  - brojilo za radnu i jalovu energiju,
  - uklopni satovi,
  - ograničavalo opterećenja (limitatori),
  - spojni vodovi (mjerni i pomoćni) i
  - pomoćni uređaji,
    - MTU prijammnici,
    - sumarna brojila,
    - registratori i pokazivači snage i
    - ostali pomoćni uređaji (osigurači i drugo)

- izbor mjernih uređaja i spojeva,
- ispitivanje obračunskih mjernih uređaja na mjestu ugradnje

III. FINANCIJSKI, RAČUNOVODSTVENI, PRAVNI I DRUGI SEMINARI

1. RAČUNOVODSTVENO-KNJIGOVODSTVENI POSLOVI

CILJ: Stjecanje, proširivanje i osuvremenjivanje stručnih znanja u računovodstveno-knjigovodstvenim poslovima sukladno zakonima o računovodstvu Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine, pravilima IFAC-a, smjernicama UNCTAD-a i MOS-ovima.

CILJNA SKUPINA: Računovodstveni i knjigovodstveni djelatnici koji procjenjuju, obrađuju i priopćuju financijske informacije o pravnom licu; djelatnici koji evidentiraju, klasificiraju i sumiraju poslovne transakcije pravnoga lica i čuvanje originalne poslovne dokumentacije.

PROGRAM:

1. Opći dio edukacije
  - godišnji obračun
  - polugodišnji obračun
  - primjena lokalnih propisa
  - samoobuka
2. Specijalistički dio edukacije
  - primjena propisa prema MSFI/MRS, IFRS, IAS

2. INTERNA REVIZIJA

CILJ: Stjecanje i obnova znanja za uspostavu, djelovanje i rad sustava internih kontrola.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici koji rade na poslovima interne revizije i kontrole.

PROGRAM:

1. Interna revizija

- interna kontrola kao instrument upravljanja rizicima,
- vrste internih kontrola,
- razine i vrste kontrolnih postupaka,
- struktura sustava internih kontrola,
- ograničenja internih kontrola,
- interna revizija kao nadzor nad funkcioniranjem internih kontrola,
- povezanost interne i eksterne (komercijalne) revizije,
- postupak provedbe eksterne revizije,
- primjer provedbe eksterne revizije,
- osnovne značajke rada komercijalnoga revizora,
- analiza financijskih izvješća,
- radna dokumentacija za provođenje revizije i
- rad u skupinama

3. PRAVNI POSLOVI

CILJ: Stjecanje, proširivanje i obnova znanja iz oblasti pravnih mehanizama djelovanja javnih poduzeća i njihovih među-djelovanja s poslovnim i drugim okolišem.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici koji rade na pravnim poslovima funkcioniranja javnih poduzeća.

PROGRAM:

1. Različite vrste prava
  - obligacijsko pravo,
  - nasljedno pravo,
  - prava radnih odnosa,
  - ekološko pravo i
  - ugovori

4. KOMUNIKACIJSKI SUSTAV

CILJ: Uspostavljanje i unapređenje komunikacijskih sposobnosti koje su od važnosti za uspostavljanje učinkovitih i skladnih unutar-njih i vanjskih komunikacija.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici koji obavljaju poslove interne i eksterne komunikacije.

PROGRAM:

1. Upravljanje komunikacijama
  - što je uspješna komunikacija,
  - prepreke u komunikaciji,
  - kako smanjiti prepreke u komunikaciji,

- neverbalna komunikacija,
- tko su samopouzdana ljudi,
- kako povećati svoje samopouzdanje,
- pozitivno mišljenje i
- što u teškim situacijama

5. ZAŠTITA NA RADU

CILJ: Stjecanje i obnova znanja zaštite na radu.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici zaduženi za zaštitu na radu.

PROGRAM:

1. Zaštita na radu

- propisi,
- analize stanja,
- unapređenja zaštite na radu,
- osposobljavanje,
- osobna zaštitna sredstva i
- izrada interventnih planova

6. SEMINAR ZA ARHIVARE

CILJ: Stjecanje i obnova znanja arhiviranja dokumentacije i primjena novih propisa vezanih uz poslove arhiviranja.

CILJNA SKUPINA: Djelatnici koji obavljaju arhivarske poslove.

PROGRAM:

1. Arhivarski poslovi

- propisi,
- analize stanja,
- unapređenja arhiviranja dokumentacije,
- izrada popisa arhive i
- izrada interventnih planova pri uporabi arhivirane dokumentacije

OPĆE ODREDBE EDUKACIJE U JP EPHZHB – d.d. MOSTAR

Troškovi

Za edukaciju djelatnika JP EP HZHB osiguravaju se namjenski financijska sredstva temeljem odluke Nadzornog odbora JP EP HZHB. Troškovi svakog seminara pojedinačno određuju se temeljem rezultata natječaja ili neposredne pogodbe, a sve sukladno zakonu o Javnim nabavkama. Za realiziranje edukacije u JP EP HZHB odgovorna je Uprava Poduzeća.

Trajanje

Trajanje različitih oblika edukacijskih procesa predlažu ponuđači izvođenja procesa edukacije, a što odobrava Uprava Poduzeća.

Certificiranje i licenciranje

Svaki oblik edukacije mora biti praćen odgovarajućim certifikatom i/ili licencom. To su pismene isprave i javni dokumenti kojima se potvrđuje i/ili dopušta rad u određenoj profesiji. Za određene profesije licence se izdaju na određeno vrijeme, a produžetak licence zavisi od poštivanja pravila profesije, a posebice od zadovoljenja uvjeta kontinuirane profesionalne edukacije.

P r e d s j e d n i k
Nadzornog odbora,
mr. sc. Jerko Pavličević, v.r.

